

Finnveran toiminta ja rooli rahoituksessa

27.8.2015 Valtiontukiseminaari, Suomen Kuntaliitto / Kuopio

Hannu Puhakka

Finnverasta yleistä

Finnvera Oyj

- › Suomen valtion omistama erityisrahoitusyhtiö, joka täydentää yksityisen sektorin tarjoamia rahoituspalveluja
- › Finnvera ja sen tytäryhtiö Suomen Vientiluotto Oy ovat Suomen virallisia vientitakuulaitoksia, Export Credit Agency (ECA)
- › Omistaja- ja elinkeinopoliittisesta ohjauksesta vastaa työ- ja elinkeinoministeriön elinkeino- ja innovaatio-osasto
- › Tarjoaa rahoituspalveluja yritystoiminnan eri vaiheisiin
- › Rahoittaa kannattavaa liiketoimintaa, rahoitus on vastikkeellista
- › Ei kilpaile pankkien kanssa vaan jakaa pankin kanssa yrityksen rahoitukseen liittyvää riskiä, *täydentää rahoitusmarkkinoita*

Finnveraa ohjaavat säädökset

- › Finnveran koskevat erityissäädökset:
  - › Finnveran perustamislaki (442/1998)
  - › Finnveran yhtiölaki (443/1998)
  - › Finnveran toimintalaki (445/1998)
- › Vientitakuutoimintaa koskevat lait:
  - › Valtiontakuurahastolaki (444/1998)
  - › Vientitakuulaki (422/2001)
  - › Alustakauslaki (573/1972)
- › Finnveran rahoitustoimintaa koskevat EU- ja kansainväliset säädökset:
  - › Euroopan unionin kilpailulainsäädäntöön kuuluvat valtiontukia koskevat säännökset
  - › Vientitakuutoimintaa koskevat OECD:n ja WTO:n säännökset
- › Valtioneuvoston sitoumukset ja ministeriön päätökset:
  - › Valtioneuvoston Finnveralle antama luotto- ja takaustappiokorvauksia koskeva sitoumus
  - › Työ- ja elinkeinoministeriön Finnveralle vuosittain asettamat omistaja- ja elinkeinopoliittiset tavoitteet sekä muu omistajaohjaus
- › Finnveran toiminnassa osittain sovellettava hallinto-oikeudellinen säännöstö:
  - › Hallintolaki
  - › julkisuuslaki
  - › Kielilaki
  - › Hankintalaki

Finnveran rahoitustoiminta

Asiakkaat

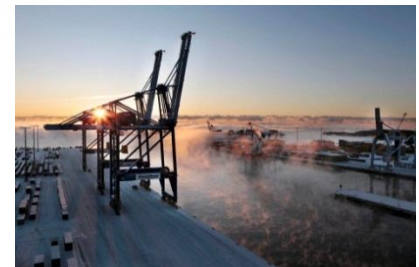
Paikalliset
pienyrietykset

Kotimarkkina-
yrietykset

Kasvavat ja
kansainvälistyvät
yrietykset

Suuryrietykset

Pk-rahoitus

Lainat, takaukset, pääomasijoitukset

Viennin rahoitus

Luottovakuutus, ostajaluottotakuut,
korontasaus, luottomuotoinen viennin rahoitus

Finnveran rooli

Tavoitteena on rahoituksen keinoin edistää

- › pienten ja keskisuurten yritysten toimintaa
- › yritysten kansainvälistymistä ja vientiä
- › valtion aluepoliittisten tavoitteiden toteutumista

Onnistumisen mittareita ovat

- › syntyneiden aloittavien ja kasvuyritysten määrä
- › syntyneiden uusien työpaikkojen määrä
- › hankkeiden kokonaisvolyymi ja Finnveran rahoitusosuus
- › tasapainoinen alueellinen kehitys (rahoituksen alueellinen jakautuminen)
- › vientitakuilla katetun viennin osuuden kehitys Suomen kokonaisviennistä

Finnveran rahoitus

Painopisteenä aloittavien, kasvavien ja kansainvälistyvien yritysten sekä muutostilanteiden rahoitus.

Rahoitus perustuu ensisijaisesti yrityksen luottokelpoisuuden arviointiin ja riskinjakoon

- › Luottokelpoisuus arvioidaan osana yritystutkimusta

Vastuukanta

Pk-rahoitus

2,8

mrd. €

Vastuukanta

12,2

mrd. €

Asiakkaita **28 800**

Finnveran alueet ja toimipisteet

Etelä-Suomi

- Helsinki

Sisä-Suomi

- Jyväskylä, Tampere

Lounais-Suomi

- Pori, Turku

Kaakkois-Suomi

- Lahti, Lappeenranta, Mikkeli

Pohjanmaa

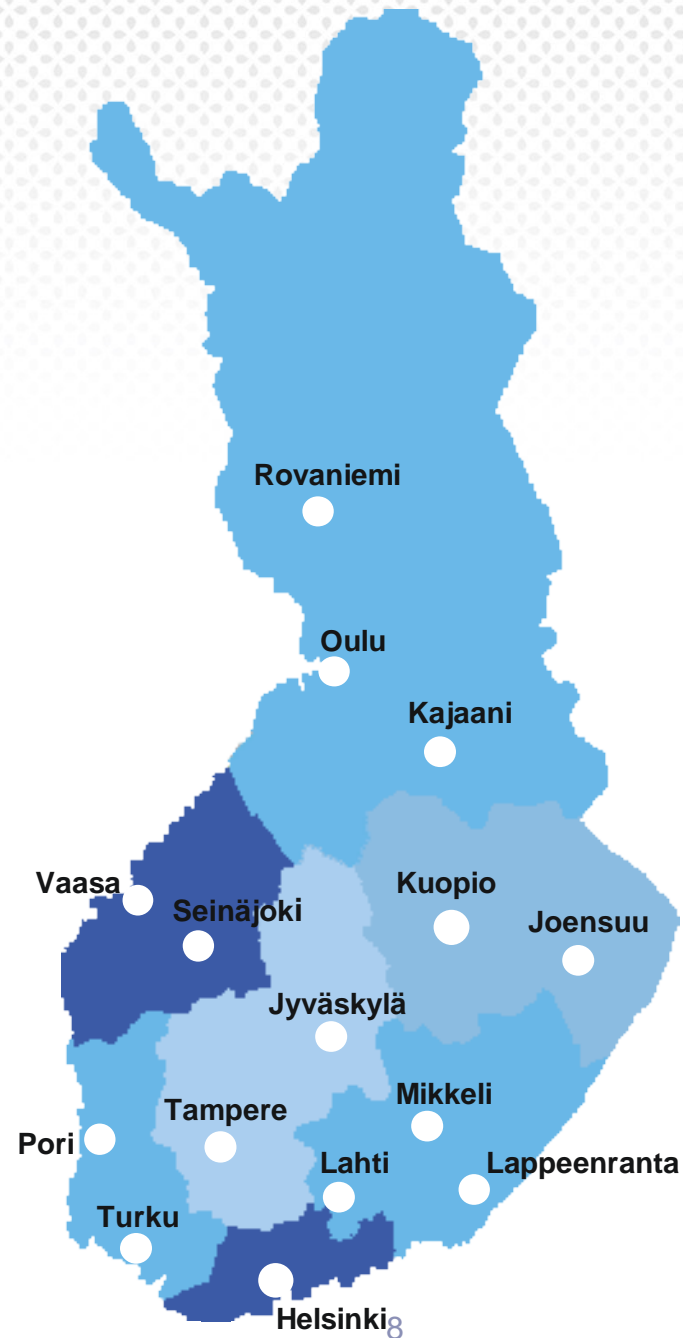
- Seinäjoki, Vaasa

Savo-Karjala

- Joensuu, Kuopio

Pohjois-Suomi

- Kajaani, Oulu, Rovaniemi

Finnveran rahoitus Savo-Karjalassa

- Kuluvana vuonna 6/2015 mennessä rahoitusta myönnettiin alueelle yhteensä 69 miljoonaa euroa 206 miljoonan euron hankkeisiin
- Rahoituksella arvioidaan syntyvän 443 työpaikkaa, aloittavia yrityksiä rahoitettiin 296 kappaletta ja omistusjärjestelyjä 50 kappaletta
- Kasvuyrityksiä tilastoitiin rahoituksen kohteena 135 yritystä

Pienten ja keskisuurten yritysten osuudet

Päätöksiä
1000
kpl/vuosi

Vastuukanta
330
milj. €

Asiakkaita **3 500**

Innovaatioympäristön toimijoita

› Tuotekehitysavustukset ja -lainat

› Investoinnit tukialueilla

› Lainat ja takaukset

› Vientitakuut

› Pääomasijoitukset

› Rahasto ja rinnansijoitukset

› Sijoitukset alkaviin yrityksiin

› Alueelliset Oy-rahastot

› Sitran ohjelmat

Finnveran rahoitusperiaatteet – kotimaan rahoitus

- › Painopisteenä on aloittavien, kasvavien ja kansanvälistyvien yritysten sekä yritysten muutostilanteiden rahoittaminen
  - › Näihin liittyviin hankkeisiin voidaan ottaa tavallista enemmän riskiä (esim. suuremmat rahoitusosuudet tai suurempi liiketoimintariski)
- › Rahoitus perustuu ensisijaisesti yrityksen luottokelpoisuuden arviointiin ja riskinjakoon muiden rahoittajien kanssa
  - › Luottokelpoisuus arvioidaan osana yritystutkimusta
- › Yritykseltä/yrittäjältä edellytetään riittävää omarahoitusosuutta, joka arvioidaan hankekohtaisesti
- › Finnvera ei voi olla yrityksen päärahoittaja
  - › Poikkeus: mikroyrityksille voidaan myöntää enintään 50 000 euroa pienrahoitusta

Finnveran rahoitusperiaatteet – kotimaan rahoitus

- › Finnveran lainoja ja takauksia voidaan käyttää yritysten uusiin rahoitustarpeisiin
  - › Muiden rahoittajien vastuita ei voi konvertoida Finnveran vastuiksi
- › EU:n valtiontukisäännökset asettavat rajoituksia Finnveran rahoitustoiminnalle
  - › EU:n pk-yritysmääritelmä
  - › Tukikumulaatio voi vaikuttaa hintaa korottavasti
  - › EU:n määritelmän mukaiset vaikeuksissa olevat yritykset

- kiinteistösijoittaminen sekä vuokra-asuntojen rakentaminen tai saneeraus

- urheiluseurat ja yleishyödylliset yhteisöt, joiden liiketoiminta ei täytä elinkeinotoiminnan tunnusmerkkejä

- rakentamisen perustajaurakointi

- varsinainen metsätalous (metsänomistus)

- varsinainen maatalous (karjatalous ja peltoviljely)

**Finnveran
rahoituksen
ulkopuolelle
jäävät toimialat**

- rahoitus- ja vakuutusalaalla toimivat yritykset

- verkosto-
markkinointi

- eettisesti sopimaton ja Finnveran julkisuuskuvaan sopimaton yritystoiminta (uhkapelit, aikuisviihde)

Mikä muuttuu 2015?

- › Pienyritysten rahoitus ilman pankkia 50 000 euroon asti
- › Aloittavalle yritykselle lainaan enintään 80 000 euron (max 80 %) takaus luottotietojen perusteella 1.4. alkaen
- › Vakuuspolitiikkaa yksinkertaistettu huomattavasti
- › Kasvaville ja kansainvälistyville yrityksille ja toimitusten/kauppojen rahoitusta 80 % takauksella
- › Tavanomaisemmassa rahoituksessa pääsääntö riskinjaolle 50 %, joka voidaan ylittää, jos kokonaisvastuissa pankki pysyy päärahoittajana
- › Keskisuurten yhtiöiden rahoitusmandaatti 300 milj. euron liikevaihtoon asti
- › Kasvun rahoitus mahdollista kokonaan vakuudettomana taloudeltaan vakaille yhtiöille: 1 € opoa + 1 € pankin senioria => 2 € Finnveran juniorirahoitusta
- › Epäsymmetrisen maturiteetin mahdollisuus investointihankkeissa
- › Finnveralla mahdollisuus merkitä joukkovelkakirja-anteja
- › Vientiä hyödyttävät kotimaiset investoinnit: ei kokorajoitusta
- › Viennin jälleenrahoitustakaus

Hallituksen elinkeinopolitiikka

Työ- ja elinkeinoministeriö

Valtiontuesta Finnveran toiminnassa

EU:n valtiontukisääntely

– mistä on kyse?

- **Valtiontuki** = julkinen taho tukee tiettyä yritystä myöntämällä sille avustusta tai muuta taloudellista etua. Tällaista tukea saava yritys voi saada etua kilpailijoihinsa nähden.
- Valtiontuki on ***lähtökohtaisesti kielletty*** EU:ssa
  - EU-normit sisältävät tästä käytännössä *suuren joukon poikkeuksia*
→ Valtiontuelle tulee löytyä EU:n säätämä oikeusperusta
- ***Finnvera*** on julkisena rahoittajana valtiontukisääntelyn alainen ja jos Finnveran rahoitukseen sisällytetään tukea, tulee sen sisältyä johonkin EU:n hyväksymään poikkeusperusteeseen
- ***Euroopan unioni*** valvoo tarkasti valtiontukien myöntämistä unionin alueella vapaan ja rehdin kilpailun turvaamiseksi
  - Sääntöjenvastaiseen tukeen liittyy takaisinperintäriski tuensaajalta 10 vuotta tuen myöntämisestä

Valtiontuen sallittavuus julkisen toimijan toiminnassa

- **Valtiontuki on sallittua, jos sille löytyy säädöspohja (ns. tuki-ikkuna) esim:**
  - Vähämerkityksellinen tuki = De Minimis -tuki
  - Komission hyväksymä erilliseen tukiohjelman mukainen tuki (esim. ryhmäpoikkeusasetuksen mukainen ns. pk-tuki)
  - Komission hyväksymä erillistuki yksittäiselle tuensaajalle

- **Jos valtiontuki ei ole sallittua, tulee julkisen toimijan toimenpiteen olla markkinaehtoinen (=tueton)**
  - *Markkinaehtoisuus* = Julkisen toimijan toimenpide noudattaa sisällöltään normaaleja markkinaolosuhteita ja siitä ei koidu etua vastapuolena olevalle yritykselle (hinnoittelu ym. ehdot)
  - Markkinasijoittajaperiaate, markkinavelkojaperiaate
  - Markkinaehtoisuuden osoittamiseksi on työkaluja, mutta silti haastavaa

Finnveran rahoituksen sisältämä valtiontuki

- Finnveran rahoitukseen (laina/takaus) voi sisältyä ns. laskennallista tukea, joka ilmenee rahoituksen edullisempänä hintana
- **Lainan/takauksen sisältämän tukielementin laskenta**
  - Tukielementti lasketaan vertaamalla myöntämishetkellä yritykseltä rahoituksesta perittävää hintaa EU:n määrittelemään ns. referenssikorkoon / safe harbour hintaan
  - Jos rahoituksesta perittävä hinta *alittaa* referenssikoron / safe harbour-hinnan, rahoitukseen sisältyy tukea.
  - Tuen määrä lasketaan **diskonttaamalla** korkoerosta syntyvä tukielementti koko laina-ajalta sen nettonykyarvoon.

EU:n Referenssikorkotaulukko

– Lainojen tueton hintataso

Taulukko 1. Pohjakoron päälle lisättävän marginaalin (riskilisän) määräytyminen,
Pohjakorko 1.5.2015 lukien =0,26 (lokeroissa alimpana tueton minimihinta)

	Vakuudet Tappio-osuus		
Luottoluokitus (Finnveran luokka)	Hyvät < 30 %	Tavanomaiset 31 - 59 %	Heikot > 60 %
Erittäin hyvä AAA - A (A1 - A2)	60 (0,86)	75 (1,01)	100 (1,26)
Hyvä BBB (A3 - B1)	75 (1,01)	100 (1,26)	220 (2,46)
Tyydyttävä BB (B2)	100 (1,26)	220 (2,46)	400 (4,26)
Huono B (B3)	220 (2,46)	400 (4,26)	650 (6,76)
Erittäin huono C (C)	400 (4,26)	650 (6,76)	1000 (10,26)

EU:n safe harbour-hinnat – Takausten tueton hintataso

Safe harbour –hinta, Pk-yritykset:

Finnveran riskiluokka	Vuosittainen safe harbour -maksu (% p.a.)
A1, A2, A3	0,8
B1	2,0
B2	3,8 (tämä on alin tueton hinta myös aloittaville yrityksille)
B3	6,3 *)
C	Safe harbour -vuosimaksua ei voida käyttää *)

*) Vaikeuksissa olevien yritysten osalta ei lähtökohtaisesti käy suoraan SH-hinta, vaan tulee johtaa markkinahinnasta.

Finnveran rahoitukseen sisältyvät tukimuodot (= ”tuki-ikkunat”)

Finnveran myöntäessä rahoitusta (laina tai takaus), ovat seuraavat tukimuodot käytettävissä:

1) Vähämerkityksinen tuki (De minimis)

- Soveltuu mihin tahansa yrityksen kustannuksiin
- Maksimiraja: 200 000 eur / 3 v.
- Pääasiallinen tukimuoto

2) Pk-tuki (ryhmäpoikkeusasetuksen mukainen)

- Perustuu Finnveran erikseen Komissiolla ilmoittamaan investointi- ja työllisyystukiohjelmaan
- Pk-yritysten hankekohtainen tukimuoto (= investointi)
- Oltava normaalista liiketoiminnasta poikkeava investointi
- Oltava uusi hanke ja tuella kannustava vaikutus
- Hankekohtaisille tuille on erikseen säädetyt maksimitukiprosentit, jotka vaihtelevat yrityskoon ja hankkeessa mukana olevista julkisten toimijoiden mukaan.

(3) Pelastus- ja rakenneuudistus-tuki

- Vaikeuksissa olevalle yritykselle
- Vain perustelluissa poikkeustilanteissa vaikeuksissa olevan yrityksen terveyttämiseksi
- Voi olla uutta rahoitusta, vanhan saamisen akordi, laina-ajan pidennys tms.
- Edellyttää notifiointia tai erillistä lupaa komissiolta
- Erittäin vähän käytetty!

Kuinka paljon tukea voidaan antaa?

- Tukikumulaation huomioiminen

Yrityskohtainen tukikumulaatio

- Koskee ainoastaan de minimis -tukea (200 000 eur / 3v.)

Hankekohtainen tukikumulaatio (pk- ja de minimis-tuki)

- *Hanke*= Hankesuunnitelmassa ennalta asetettuihin kohteisiin ja määriteltyihin kustannuksiin (tukikelpoisiin kustannuksiin) sidottu tehtäväkokonaisuus
- Hankkeeseen myönnetyn julkisen rahoituksen ja julkisen tuen kokonaismäärän on pysyttävä säädetyin enimmäistason puitteissa
  - Huomioitava kaikkien julkisten toimijoiden antamat tuet ko. hankkeelle
  - Sallittu tukitaso vaihtelee yrityskoon, tukialueen ja avustusmuodon mukaan
- Käytännössä Finnvera/ELY/Tekes yhteishankkeita.

Valtiontuen rajoitukset

Tietyissä tilanteissa Finnveran rahoitus EI saa sisältää valtiontukea

Tällaisia tilanteita ovat mm:

- vaikeuksissa oleva yritys
- yrityksen/hankkeen tukikumulaatio täynnä
- viennin rahoittaminen kokonaisuudessaan
- tietyt toimialarajoitukset, kuten mm. maatalous, kalastusala, tie- ja lentoliikenne

→ Tuettomuus toteutuu lähtökohtaisesti, kun laina tai takaus hinnoitellaan EU:n vähimmäishintatason mukaisesti

→ Vaikeuksissa olevan yrityksen –rahoitustilanteessa, toimenpiteen on muutoinkin oltava ”markkinaehtoinen”.

Kiitos ajastanne!

www.finnvera.fi